

AARDIG ZIJN ZIT IN HET DNA VAN CANDEA

Veertien jaar lang was Léon Lucas rector van het Candea College. Een periode waarin veel gebeurde. Soms zonder dat het echt opviel. Wist u bijvoorbeeld dat er duizend leerlingen minder zijn dan in 2010? Andere onderwerpen kregen juist veel aandacht. Léon zelf is heel trots op de introductie van het maatwerk. Een gesprek met een vertrekend rector die nog helemaal niet uitgekeken is op Candea.

EERSTE INDRUK

Léon kan zich zijn eerste indruk van Candea nog goed herinneren. Hij stond als sollicitant te wachten bij de lift in het gebouw van Quadraam aan de Saturnus in Duiven. Quadraam zat bovenin, in de rest van het gebouw kreeg vmbo-bb/kb les. "Een leerling vroeg iets aan de conciërge en die reageerde zo ontzettend aardig. De toon naar leerlingen is goed, dacht ik. Dat heb ik later nog vaak gemerkt. Leerlingen geven het zelf ook aan in tevredenheidsonderzoeken.

Het zit in het DNA van Candea. Dat is moeilijk te organiseren, maar je kunt het wel om zeep helpen. Daarom is de toon vanuit de schoolleiding belangrijk. Je kunt van mening verschillen, maar je moet wel aardig voor elkaar blijven. Ik gok dat mensen mij zo zullen herinneren."

JAS UITGEDAAN

De afgelopen veertien jaar is er veel veranderd op Candea. Léon noemt de inrichting van het onderwijs en de bevolkingsrimp. Om met dat laatste te beginnen: Candea heeft echt een jas uitgedaan. "Het ging langzamer dan verwacht, maar je houdt het uiteindelijk niet tegen. Ik ben blij dat we nooit ellendige beslissingen hoefden te nemen, zoals gedwongen ontslagen. Het voordeel is een minder complexe organisatie. Als je te groot bent, word je een bedrijf, als je te klein bent, houd je je onderwijsaanbod niet overeind. We hebben nu twee locaties van zo'n negenhonderd leerlingen. Dat is een fijne omvang. Ik weet zeker dat de meeste docenten bijna alle leerlingen kennen."

in the picture

LEA WIL DE WERELD MOOIER MAKEN

Lea Dielessen geeft het grif toe: ze heeft over veel dingen een mening en die mening steekt ze het liefst niet onder stoelen of banken. Dat is op Candea geen probleem, met een leerlingenraad, debatclub, medezeggenschapsraad en Model European Parliament (MEP). Moeilijk kiezen? Niet voor Lea: ze zit in alle vier.

Lea zit in 5-vwo. Zelf ziet ze ook een rode draad in wat ze buiten de lessen om doet. "Ik vind altijd wat van dingen en dan kun je daar beter maar wat mee doen. Zo ben ik bij de leerlingenraad, de debatclub en het MEP terechtgekomen. En een docent zei: je bent actief en je hebt een mening, is de medezeggenschapsraad iets voor jou? Ik ben blij dat Candea zoveel 'verrijking' aanbiedt", zegt Lea. De voor de hand liggende vraag of ze later de politiek in wil, is Lea vaker gesteld. Over het antwoord heeft ze dus al nagedacht: "Ik wil de wereld mooier maken en opkomen voor mensen die dat zelf niet kunnen, maar ik weet niet of ik wil dat alle ogen op mij gericht zijn. Ik denk dat ik eerder zal kiezen voor een journalistieke rol dan dat ik zelf deel wil zijn van de politiek."

Dat Lea politiek talent heeft, blijkt uit haar staat van dienst bij het Model European Parliament, waarbij jongeren als Europarlementariërs debatteren over allerlei actuele vraagstukken. Lea ging vorig jaar als 'beste' van Candea naar het Gelderse MEP en daarna

door naar het landelijke en het internationale MEP. "Een geweldige gave kans om mensen uit andere EU-landen te leren kennen", zegt ze.

Dit schooljaar hielp ze havo- en vwo-vierdeklassers bij hun MEP-voorbereiding en was ze voorzitter van een vergadering met 130 deelnemers in de Statenzaal van het provinciehuis. "Best spannend, maar het ging heel goed", zegt ze daarover. Maar het MEP kan wel wat meer deelnemers gebruiken. Lea maakt graag een beetje reclame: "Iedereen die meedoet, is superenthousiast. Het is ontzettend leuk en leerzaam." Dus kom je Lea op school tegen, meld je aan!

vraagjes

Waarom Candea? Het technasium leek me heel tof en de docenten waren superenthousiast. Ik dacht: daar wil ik naartoe.

Leukste dag? Vrijdag, dan is het al bijna weekend maar heb ik nog de debatclub.

Wat doe je in de pauze? We mogen niet meer op de telefoon, dus kletsen en spelletjes. Eerlijk gezegd: ik mis m'n telefoon niet echt.

Huiswerk? Dat mag echt wel wat minder.

Hoe zou jij lesgeven? Georganiseerde chaos. Misschien niet heel leerzaam, maar alle leerlingen kijken ernaar uit.

Hoe kijk je later terug op Candea? Heel positief, ik heb er de dingen gevonden die ik leuk vind en ik heb gave mensen leren kennen.

Vakantieplannen? Met vrienden naar Brugge. Waar ik naartoe ga met mijn ouders weet ik nog niet. Dat wordt bij mij thuis altijd last minute bepaald.

INTRODUCTIE 'MAATWERK'

Op onderwijskundig gebied is Léon vooral trots op de introductie van het maatwerk. "We hebben ons onderwijs steeds meer 'gepersonaliseerd', dus toegesneden op de individuele leerling, die zelf keuzes maakt en zoveel mogelijk zelf verantwoordelijk is. Sleutelen aan steeds beter onderwijs is eigenlijk altijd mijn belangrijkste drijfveer geweest en nu nog. Of maatwerk een succes is? Na corona konden we bijna iedere leerling beter doen wat hij of zij op dat moment nodig had. Natuurlijk zijn dingen bijgesteld. Er wordt meer binnen de lessen gedifferentieerd, maar dat maakt niet uit. Het gaat erom dat de leerling een zo individueel mogelijk aanbod krijgt."

HEEL NARE PERIODE

Met corona is het dieptepunt van de afgelopen veertien jaar genoemd. "Een heel nare periode, die inging tegen alles wat onderwijs is. Een school is pas een school als de leerlingen er zijn. Ik denk wel dat we goed gereageerd hebben. Het afstandsonderwijs kwam snel op gang en we hebben heel veel en heel precies gecommuniceerd met iedereen. Maar nog steeds heeft elk leerjaar ergens een achterstand opgelopen. Het leren komt wel goed, maar het eenzaam en ongelukkig voelen is toegenomen. Daar maak ik me best zorgen over, ook al doen we als school wat we kunnen."

LACHEND NAAR HUIS

Tegenover corona staan heel veel hoogtepunten. Léon noemt de introductie van het technasium in de havo, van dienstverlening & producten in de mavo en van media, vormgeving & ICT in het vmbo. Maar ook de talloze projecten met het basisonderwijs om de drempel tussen basisonderwijs en voortgezet onderwijs weg te nemen. "Maar hoogtepunten zijn voor mij ook leerlingen die vrijdagmiddag lachend met elkaar naar huis fietsen, omdat ze kennelijk een leuke week achter de rug hebben. Natuurlijk is er soms gedoe, maar dat hoort erbij en kan ook leuk zijn. Het geeft voldoening als je samen een probleem oplost."

WAT LIEVER ZIJN

Op de vraag of de jeugd van tegenwoordig de afgelopen veertien jaar is veranderd, volgt eerst een lange stilte. "Dat is een lastige... mijn eerste reactie is nee. Er gaat grotendeels hetzelfde in leerlingen om. Maar ik denk dat wij als volwassenen wel wat liever mogen zijn. In onze tijd was er minder druk en minder negativiteit. Ze moeten meer en we vragen te veel. Jongeren horen de kans te krijgen om zich te ontwikkelen en te groeien."

LAATSTE DAG

Vrijdag is Léons laatste dag op Candea. Hij wordt rector van het Montessori College Nijmegen/Groesbeek, maar niet omdat hij uitgekeken is op Candea. "Helemaal niet, maar ik heb nu nog de leeftijd om aan iets anders te beginnen. Ik wil het Candea niet aandoen dat ik hier straks de laatste jaren tot mijn pensioen zit vol te maken. Montessori is een onderwijsvorm waar ik echt in geloof. Het heeft dezelfde gerichtheid als ons maatwerk, maar gaat nog een stukje verder. Ik ga de mensen van binnen en buiten deze school enorm missen. Een kenmerk van de Liemers is dat je heel makkelijk contact krijgt, veel makkelijker dan in de stad. Ik zal veel mensen waarschijnlijk nooit meer zien, maar ik zal aan ze blijven denken."

'HARTSTIKKE GOED DAT CANDEA DIT DOET'

Het is een echte traditie geworden: de sponsorloop waarmee de sportleerlingen van 3-mavo het schooljaar afsluiten. Dit jaar was stichting Kinderen Kan-kervrij opnieuw het goede doel. Na afloop lag er een cheque van 665 euro klaar voor KiKa.

Met de sportleerlingen bedoelen we de leerlingen met L02 als examenvak. Ze hebben extra sport en lopen bijvoorbeeld stage bij sportclubs. Met het CIOS heeft Candea afgesproken dat L02'ers zonder loting worden toegelaten. Maar daar hoort dus ook bij dat je aan het einde van het schooljaar 8 kilometer gaat hardlopen of 20 kilometer skeeleren of 40 kilometer fietsen.

Volgens docent Jorik Roelofsens zijn dat afstanden die voor sportleerlingen geen probleem zijn. Toch was het voor Iza van den Akker best aanpoten. "Ik ben licht geblesseerd, maar het was voor een goed doel en het is leuk om met z'n allen ervoor te gaan." Liv Goorsenberg was net iets té geblesseerd om mee te doen, maar ze zorgde dat haar klasgenoten onderweg drinken kregen. Ze heeft met haar mentor afgesproken dat ze samen na de vakantie de 20 kilometer skeeleren inhalen. "Mijn sponsors hoeven niet bang te zijn dat ik er niets voor doe. Ik vind het hartstikke goed dat Candea dit organiseert."

column

HET GA JULIE GOED!

Dit is mijn laatste column. Na veertien prachtige jaren neem ik deze zomer afscheid van Candea. Dat ik zoveel jaren verantwoordelijk mocht zijn voor deze mooie school, is een grote eer. Anders dan soms wordt gedacht, was mijn rol maar beperkt. Hoewel de directeur vaak bovenaan de piramide wordt geplaatst, zijn het de leerlingen waarom het draait. En de docenten. Die herinner je je, soms een leven lang. Terecht! Mooi en goed onderwijs wordt gemaakt in het contact tussen leerlingen en leraren. Ik krijg best vaak de vraag of het niet lastig is om in het voortgezet onderwijs te werken. Het beeld van de 'jeugd van tegenwoordig' is kennelijk niet bij iedereen zo positief. Onterecht! Werken met jongeren, die de toekomst zijn van onze samenleving en van de wereld, is het belangrijkste en mooiste werk dat er bestaat. Ook voor de rector, in zijn bescheiden rol. Alle vertrouwen in de jongeren van nu. Het Candea was er al toen ik kwam in 2010 en zal er zijn na deze zomer, als ik weg ben. Er staat een topschool in Duiven! Prachtig dat ik met mijn werk die school nóg een beetje mooier heb mogen maken. Het ga het Candea, en u, beste lezer, heel erg goed!

DRS. L.H.M. (LÉON) LUCAS (rector)

AGENDA

3 juli Diploma-uitreiking vmbo/mavo. Inleveren schoolboeken en kluisleutels. **4 juli** Mentordag. **5 juli** Rapport uitdelen en daarna vakantie tot en met 18 augustus!

V.l.n.r.: Iza van den Akker, Jorik Roelofsens en Liv Goorsenberg.

'WAARSCHUWING'

Iza en Liv zijn allebei enthousiast over L02. Iza wil later bewegingsagoog worden. "Dan help je mensen die niet goed kunnen bewegen", legt ze uit. Liv heeft haar toekomst ook al een beetje uitgestippeld: "Ik wil de opleiding sport & beweging doen en daarna naar de pabo." Beide meiden 'waarschuwen' dat L02 niet alleen lekker sporten is, maar ook een theoriegedeelte heeft. "Je moet trainingsschema's kunnen maken en best wel wat van blessures afweten, maar dat vind ik juist goed", zegt Liv. Docent Jorik geeft graag les aan de sportleerlingen: "Het zijn leerlingen die er echt voor gaan. Voor sommigen blijkt het vak een stukje pittiger dan verwacht. Je hebt niet alleen extra sportlessen, maar je gaat stage lopen, een voetbaltoernooi fluiten en kleuters lesgeven tijdens de kangoeroedag van korfbalclub Duko. Zo ontdekken ze of ze echt deze kant op willen."

Nog even terug naar de sponsorloop. Als het aan Jorik ligt, zijn volgend jaar alle mavoleerlingen van de partij. "We zijn er met z'n allen best druk mee. Dan is het zonde dat maar één klas meedoet. Voor niet-L02'ers maken we de afstanden gewoon wat korter." Tot slot maakt Jorik van de gelegenheid gebruik om de verkeersregelaars, de collegadocenten en sponsor Jumbo te bedanken. Bij dezen!